

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr. 3 (496)

2000 m. spalio / Oktober 2000

Dešimtas PLB Seimas Vilniuje

Džojos Gundos Barysaitės nuotraukoje: rugpjūčio 18 d. Vokietijos atstovai priėmimo Prezidentūroje metu turėjo progos nufotografuoti su Lietuvos Prezidentu Valdu Adamkumi ir ponija Alma.

Pasaulio lietuvių bendruomenės X-jame Seime 2000 m. rugpjūčio 15-20 dienomis Vilniuje dalyvavo 129 lietuvių bendruomenių bei jaunimo sąjungų pirmininkai ir rinkti atstovai iš 28 kraštų.

Oficialūs Seimo atidarymas įvyko rugpjūčio 16 d. rytą. Nepriklausomybės aikštėje pirmą kartą iškelta naujoji Pasaulio lietuvių bendruomenės vėliava. Jos baltame audekle įspausti geltonas, žalias ir raudonas pasaulio gaubliai, simboliuojantys viso pasaulio lietuvių vienybę. Vėliavą pašventino Jėzaus draugijos (Jėzuitų) Lietuvos ir Latvijos provincialas, buvęs Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narys ir pirmasis Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas kunigas Antanas Saulaitis.

Po vėliavos pakėlimo trečiųjų Lietuvos Seimo rūmų konferencijų salėje prasidėjo iškilmingas posėdis, kuriame dalyvavo Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma Adamkiene, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona Gražina Ručyte-Landsbergiene, Ministrui Pirmininkui Andriui Kubiliui atstovavo Valstybės kancleris Petras Auštrevičius. Posėdyje taip pat dalyvavo Lietuvos katalikų vyskupų konferencijos pirmininkas Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Bačkis, vyskupas lietuviams katalikams išseivijoje Paulius Baltakis bei Vilniaus miesto meras Rolandas Paksas.

(Nukelta į 3 psl.)

acionalinė
o biblioteka

Šiame numeryje:

Dešimtas PLB Seimas Vilniuje

- Informacinis pranešimas
- Lietuvos Respublikos Prezidento V.Adamkaus sveikinimo kalba
- Seimo rezoliucijos
- VLB pirmininko A.Šiugždinio kalba
- Vasario 16-osios gimnazijos direktoriaus A.Šmito kalba

1-7 psl.

47-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė Hüttenfelde

7-8 psl.

Lietuvos ambasados Berlyne darbuotojų viešnagė Hüttenfelde

9 psl.

Išpūdžiai iš ateitininkų kongreso Lietuvoje

9 psl.

Žinios iš aplinkų:

- Paskutinis prelado A.Bungos susitikimas su Stuttgarto apylinkės lietuviams
- Metinis Schwetzingeno apylinkės susirinkimas
- Joninės Hamburge
- Šiaurės Rheino Westfalijos lietuvių sąskrydis

10-11 psl.

Vasario 16-osios gimnazijoje

- Naujųjų mokslo metų pradžia
- Naujųjų krikščynos
- Pirmieji šių mokslo metų išpūdžiai moksleivių rašiniuose
- Sporto kronika

12-14 psl.

Skelbimai ir kt.

15-16 psl.

Sveiki mieli skaitytojai,

gyvenimas taip greitai bėga į priekį – nespėjome kaip reikiant saule ir šiluma pasidžiaugti, o štai jau vasarą pakeitė ruduo, nespėjome "Informacijose" apie Europos lietuviškųjų studijų savaitę ir Pasaulio lietuvių bendruomenės 10-ąją Seimą papasakoti, o šiomis dienomis jau reikia atlikti piliečio pareigą, dalyvaujant Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose, reikia ruošti artėjančiam Vokietijos lietuvių bendruomenės darbuotojų suvažiavimui, taigi ir vėl atgal į praėjusius metus atsigręžti bei apžvelgti, kas per juos nuveikta, o kas nespėta, kas buvo gerai, o kas dar geriau galėtų būti.

Jūs, mielieji skaitytojai, visa tai stebite tiek netarpiškai savo apylinkių veikloje, tiek ir neakivaizdžiai „Informacijų“ puslapiuose. Nežinau, kaip Jums, bet mano akimis didžiausias šių metų įvykis pasaulio lietuviams neginčijamai buvo PLB suvažiavimas.

Ypač malonu, kad Vokietijos atstovai labai aktyviai dalyvavo jo darbe. Edmundas Jankūnas buvo išrinktas į suvažiavimo sekretoriatą, Laima Lipšytė į balsų skaičiavimo komisiją, Andrius Šmitas į nominacijų komisiją, Vingaudas Damijonaitis į nutarimų komisiją. Marytė Šmitienė išrinkta į naująją PLB valdybą, o Arminas Lipšys - į PLB Garbės teismą. Nuoširdžiai sveikiname juos abu ir linkime sėkmės, vykdamt šias garbingas pareigas!

Kitas mano žvilgsnis atgal liečia „Informacijų“ leidybą. Apmaldu buvo ne vien man, kai dar kartą vartydama praėjusių numerį aptikau begales klaidų-klaidelių. Pasirodo, spaustuvėje, kur aišku niekas nemoka lietuviškai, buvo netyčia supainiotas paskutinės korektūros egzempliorius su ištaisytoju, kuris ir turėjo būti atspausdintas. Vieną prastrūdusių didesniųjų klaidų aš norėčiau dabar atitaisyti: gimnazijos koncertiniame dienoraštyje minimas H.Schulz iš tikro yra katalikų o ne evangelikų kunigas. Atsiprašau už šią ir kitas klaidas ir tikiuosi, kad šiam numeriui taip neatsitiks.

Pagarbiai

Laima Žilaitytė-Mayer

Dešimtas PLB Seimas Vilniuje

(Atkelta iš 1 psl.)

Kalbant padėkos malda, vyskupas Paulius A.Baltakis akcentavo, kad turėtume būti dėkingi Aukščiausiam, padėjusiam tautai atgauti laisvę, tapti pilnateise tarp kitų nepriklausomų tautų. Pasak vyskupo, per visus negandų metus išlikome organizuota, kūrybinga lietuvių bendruomenė, todėl ir toliau turėtume darbuotis dėl šviesesnės lietuvių tautos ateities.

Prezidentas Valdas Adamkus PLB Seimo atidarymo metu atsisakė užimti vietą prezidiume, motyvuodamas, kad nori būti tarp visų pasaulio lietuvių atstovų. Jo sveikinimo kalbą spausdiname 3 psl.

Nepriklausomybės dešimtmečio proga už nuopelnus Lietuvos Respublikai Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino antrojo laipsnio ordinus Prezidentas Valdas Adamkus įteikė Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkui Vytautui Kamantui, o už nuopelnus švietimui - Reginai Kučienei.

Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, sveikindamas pasaulio lietuvių Seimą Lietuvos valstybės Seimo patalpose, pasidžiaugė, kad Lietuva ir Vilnius tebėra viso pasaulio lietuvių centras. Tokiu centru mūsų šalis gali būti tik išlikdama nepriklausoma valstybė, todėl svarbu stiprinti nepriklausomybę, kartu išliekant atviriems Vakarų civilizacijai. Šalies nepriklausomybės ir pakilimo garantas, sakė V.Landsbergis, yra už Lietuvos ribų - tai NATO. Vakarų šalyse gyvenantys lietuviai šią tiesą turėtų paaikškinti tautiečiams.

Valstybės kancleris Petras Auštrevičius pabrėžė pasaulio lietuvių bendrijos, jos veiklos bei ryšių reikšmę Lietuvos valstybės užsienio politikai, kuriuos nekintami prioritetai yra Europos Sąjunga ir NATO.

Taip pat Seimo dalyvius sveikino Vilniaus miesto meras Rolandas Paksas bei Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis.

Arkivyskupas, patsai užaugęs išeivijoje, sakė supratęs, kad išeivija nėra praeikimas, bet misija. Jis siūlė permąstyti Pasaulio lietuvių bendruomenės veiklos gaires, pasiliekant ištikiems 1949 m. Lietuvių Chartoje suformuluotiems principams, tačiau pritaikant juos dabartinei lietuvių gyvenančių Lietuvoje ar kituose kraštuose padėčiai. Ypač jis išskyrė Chartos teiginius apie šeimą ir mokyklą bei ra-

gino padėti jaunoms šeimoms bei mokykloms jų svarbiausioje misijoje - auginti ir mokyti vaikus, ugdyti juos pilnaverčiais piliečiais, kurie didžiuotųsi lietuvių darbu, nes tai yra mūsų tautos ateitis.

Po PLB Valdybos vykdomoji vicepirmininkė Milda Lenkauskienė labai gražiai pristatė visų kraštų bendruomenių atstovus vieni kitiems. Pristatydama mūsų bendruomenę, ji prisiminė pernykščias Chartos iškilmes Hüttenfelde ir sakė: „Vokietijos lietuvių bendruomenės globoje Pasaulio lietuvių bendruomenės gimtinėje pernai atšventėme Lietuvių Chartos auksinę sukaktį. Vokietijoje per pabėgėlių stovyklą yra perėję 65 tūkstančiai lietuvių iš didžiosios ir Mažosios Lietuvos. Darbininkų ieškančios užjūrio valstybės išviliojo tūkstančius, bet dabar su naująja emigrantų banga čia turėtų būti apie 25 tūkstančiai lietuvių. Bendruomenės veikla reiškiasi švietimo bei kultūros darbais. Daugelio Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvių bendruomenių veikėjų, jaunų lietuvių Alma Mater yra Vasario 16-osios gimnazija Vokietijoje...“

Po atstovų pristatymo Seimo oficialioji dalis buvo pabaigta PLB Valdybos narių bei talkininkų, Garbės teismo pranešimais.

Seimas taip pat išklaušė trumpus visų kraštų bendruomenių bei jaunimo sąjungų pirmininkų pranešimus. Išsamūs pranešimai yra atspausdinti specialioje „Pasaulio lietuvių“ laidoje. Mes 5 psl. taip pat spausdiname trumpąjį VLB valdybos pirmininko Antano Šiugždinio pranešimo variantą, tai yra tą, kurį jis perskaitė iš Seimo tribūnos.

Antrąją PLB Seimo darbo dieną daugiausia dėmesio ir laiko buvo skirta lituanistinio švietimo ir jaunimo ugdymo problemoms aptarti. Šiuo dienvakės klausimu savaime suprantama kalbėjo ir Vasario 16-osios gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, kurio pranešimo santrauką Jūs taip pat rasite šiame „Informacijų“ numeryje.

Kitą dieną Seimo dalyviai išklaušė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos vyriausybės generalinio direktoriaus dr. R.Motuzo bei Lietuvos archyvų departamento generalinio direktoriaus V.Grigoraičio pranešimų. Dr. R.Motuzas papasakojo apie departamento

(Nukelta į 3 psl.)

Dešimtas PLB Seimas Vilniuje

(Atkelta iš 2 psl.)

pastangas padėti lietuviams užsienyje, ypač Rytų kraštuose išsaugoti savo kalbą, kultūrą, tai, kas vadina tautiniu identitetu. Tai reiškia ir lietuviškų mokyklų rėmimą, ir bibliotekų aprūpinimą lietuviškomis knygomis, ir pvz. seminarus muzikos ir šokių būrelių vadovams, bet taip pat ir tokius stambius projektus, kaip Lietuvos kultūros centro Seinuose bei Lietuvių namų Punske statyba ir pan. Ponas V. Grigoraitis papasakojo, kaip dirba Lietuvos archyvas ir agitavo patikėti jam išseivijos archyvus.

Taip pat šią dieną buvo pristatytas Valdovų rūmų Vilniuje atstatymo projektas. Jo iniciatorius E. Kulikauskas pasakojo, kokios reikšmės Lietuvos paveldui yra Vilniuje Katedros aikštėje esančios Valdovų rūmų liekanos. Pirmieji rūmai čia pradėti statyti dar 13 a. Lietuvos karaliaus Mindaugo laikais. Kelis kartus rekonstruoti, vėl suniokoti ir atstatyti, galutinai jie buvo sugriauti 17 a. viduryje. Jų atstatymas būtų labai simboliškas ir norėtųsi, kad jį būtų galima atlikti iki 2009 m., kada bus pažymimas 1000 metų jubiliejus, kai Lietuvos vardas buvo pirmą kartą paminėtas rašytiniuose šaltiniuose. Jis sakė, kad rūmų atstatymas kainuotų 100-120 mln. litų. Ir nors pagrindiniai atstatymo kaštai tenka valstybei, tačiau ir visuomenė jau labai daug prie to prisidėjo, ypač talkomis, ir dar galėtų prisidėti. Entuziastingai buvo kalbama, jog jeigu kiekvienas lietuvis pasaulyje paaukotų bent po du-tris litus, tą projektą būtų galima labai lengvai ir greitai įvykdyti ir tuomet gal net vykti atstatytuose Valdovų rūmuose.

Baigdamas savo darbą, PLB Seimas išrinko naujus vykdomuosius ir kontrolės organus bei priėmė rezolucijas visais svarbiausiais diskutuotais klausimais. Apie visa tai Jūs taip pat galite pasiskaityti sekančiuose „Informacijų“ puslapiuose. Taip pat Lietuvos Seimo kieme buvo pasodintas medelis, bei miesto Rotušėje surengtos iškilmingos užbaigtuvės, dalyvaujant Lietuvos Prezidentui ir Lietuvos Seimo pirmininkui.

Mūsų inf.

Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus kalba

**PLB Seimo atidarymo iškilmėse
2000 metų rugpjūčio 16 d.**

Gerbiamasis Pirmininke Vytautai Kamantai, malonūs Pasaulio lietuvių bendruomenės nariai, brangūs tautiečiai, bičiuliai!

Nuoširdžiai sveikinu dešimtąjį Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimą, dar kartą sutelkusį viso pasaulio lietuvius, dar kartą sukvietusį aptarti visada aktualių tautinės veiklos, lietuviybės išsaugojimo klausimų.

Praėjusiais metais sukako pusė amžiaus nuo Lietuvių Chartos paskelbimo pasauliui. Šiandien vėl klausiamo vieni kitų ir savęs: koku keliu eidami galime kurti gyvą lietuviybę, kurti dinamišką, pasauliui atvirą Lietuvą? Kaip tautines tradicijas derinti su vis didesniu pasaulio vienodėjimu? Kaip išlikti tautinei bendruomenei XXI amžiuje?

Galutinių atsakymų į šiuos klausimus nėra. Yra, kaip ir visas pasta rąšias penkias dešimtis metų, pastanga kalbėtis skirtingų patirčių ir įvairių pažiūrų žmonėms. Esame bendruomenė, kurios nariai gyvena įvairiose valstybėse ir dalyvauja labai skirtingame politiniame, kultūriniame, ūkiniame gyvenime.

Manau, kad ši patirtis itin svarbi mūsų dienų Lietuvai, tebeieškančiai vietos šiandienos pasaulyje, jo demokratinė valstybė bendrijoje. Tai, ką šian dien išgyvena mūsų šalis, ne viena vakarų valstybė prieš daugelį metų patyrė Jums matant ir liudijant. Todėl kartoju, kad Jūsų patirtis gali ir turi tarnauti šiandieninei Lietuvai. Jūsų įgūdžiai, išmintis ir geranoriškumas gali ir turi ir toliau prisidėti tiek prie Lietuvos ūkio kilimo, tiek ir prie kultūrinio bei viešojo gyvenimo pilnatvės.

Šiandieninėje krašto tikrovėje daug sunkumų, nežinios ir nevilties. Per ilgąmetę veiklos istoriją išseivijų bendruomenės akiratyje buvo ne tik Lietuvos laisvės byla. Jos nariams visada rūpėjo švietimo ir kultūros reikalai, naujų mokyklų kūrimas ir veikiančių išlaikymas. Todėl širdingai dėkoju visiems, kurie ir šiandien tautinę pareigą supranta kaip konkrečią veiklą. Jų asmeninės iniciatyvos dėka dėmesio ir globos sulaukia Lietuvos mokyklos, ligoninės, varganai gyvenančios šeimos. Tokios išseivijos lietuvių aukos ne tik gerina žmonių gyvenimo sąlygas, bet ir įžiebta viltį vaikų bei jaunimo sąmonėje, išryškina tarnavimo savajai tautai prasmę.

Pasaulio lietuvių bendruomenė buvo įkurta kaip organizacija, vienijanti žmones tautiniu pagrindu. Ši nuostata neprarado aktualumo ir šiandien, todėl mūsų tautą ir valstybę slegiančios problemos - tai kiekvieno iš mūsų problemos. Siekdami jas įveikti, turime pakilti aukščiau asmeninių ambicijų ir partinių interesų.

Lemtingus, istorinius žingsnius žengia visa tauta, todėl tautinis solidarumas jokiais sąlygomis nepraranda svarbos. Visa tauta atėjo į Vasario 16-ąją, į Kovo 11-ąją. Visa tauta žengia į XXI-ąjį amžių. Šiandien Pasaulio lietuvių bendruomenei iškilęs naujas uždavinys - įjungti į savo gretas naująją emigracijos bangą. Būtina išsaugoti naujųjų emigrantų ryšį su gimtąja kultūra, su tautos kamienu. Jūsų valioje prisidėti prie procesų, kurių dėka šiandieniniame pasaulyje lietuviai sutinkami kaip garbinga ir visavertė bendruomenė.

Dėkoju visiems Pasaulio lietuvių bendruomenės nariams už indelį į pažangias Lietuvos permainas. Dėkoju už veiklų dėmesį savo tautai, valstybei, gimtajam kraštui. Tikiu, kad Jūsų darbai dar ne kartą telks Lietuvos kūrimo talkon. Kad gimtojo krašto trauka bei tautinės brolybės jausmas mums visada išliks dvasios stiprybės šaltiniu.

Nuoširdžiai sveikinu dešimtąjį Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimą. Linkiu Jums visiems prasmingų Lietuvai darbų bei malonaus buvimo kartu.

PLB X SEIMO REZOLIUCIJOS

Pasaulio lietuvių bendruomenės X Seimas, priėmęs rezoliuciją

Dėl Lietuvos siekio tapti Šiaurės Atlanto Aljanso (NATO) nare ir dėl integracijos į Europos Sąjungą

ragina visas Lietuvos gerovės siekiančias politines partijas prieš rinkimus į Lietuvos Respublikos Seimą nedviprasmiškai pasisakyti, kad bus siekiama kvietimo į NATO 2002 metais ir integracijos į Europos Sąjungą 2004 metais ir dėl to bus efektyviai deramasi.

Dėl Lietuvos ir Lenkijos santykių bei lietuvių tautinės mažumos Lenkijoje

išreiškia pageidavimą, kad pasienio užkardos lokalizavimo Punsko valsčiuje (Lenkijos Respublika) klausimas būtų sprendžiamas Lenkijos lietuvių bendruomenės, Punsko valsčiaus tarybos ir Pasienio apsaugos vyriausiosios komendantūros dialogu.

Dėl lietuvių tautos trėmimo paminėjimo

atkreipia kraštų lietuvių bendruomenių dėmesį ir ragina visapusiškai prisijungti prie 2001 metais vykšančių renginių, skirtų aktyviausių Lietuvos žmonių išvežimo ir įkalinimo, lietuvių tautos tremties 60-mečiui paminėti.

Dėl Lietuvos gyventojų genocido

atkreipia ypatingą dėmesį į Respublikos Prezidento sudarytą Tarptautinę komisiją, kuri tiria ir objektyviai vertina nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimus;

prašo Lietuvos Respublikos Seimą apsvarstyti nutarimo projektą dėl Lietuvos genocido vykdytojų skulptūrų ekspozicijos Grūto parke.

Dėl Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę nekeisti Tautinių mažumų ir išeivijos departamento statuso, o jeigu būtų reorganizuotos visos be išimties prie Vyriausybės veikiančios įstaigos ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas būtų prijungtas prie

Kultūros ministerijos, tai Departamento generaliniam direktoriui suteikti viceministro statusą.

Dėl Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės statuso

atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gegužės 27 d. nutarimą „Dėl Vyriausybės įstaigų reorganizavimo“, taip pat pabrėždamas ypatingą archyvų svarbą tautos ir valstybės ateičiai, *prašo* nekeisti Lietuvos archyvų departamento statuso.

Dėl dvigubos pilietybės ir vizų kreipiasi

į Pilietybės reikalų komisiją, Respublikos Prezidentą ir Lietuvos Respublikos Seimą ir ragina skubos tvarka pradėti Pilietybės įstatymo pakeitimo įstatymo priėmimo procedūrą, kad būtų suteikta galimybė lietuvių kilmės Lietuvos Respublikos piliečiams, išvykusiems iš Lietuvos po 1990 m. kovo 11 d. ir priėmusiems kitos valstybės pilietybę, išlaikyti Lietuvos Respublikos pilietybę.

Dėl tarptautinio kongreso „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“

sveikina Lietuvą, kuri ėmėsi iniciatyvos ir surengė kongresą „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“, skirtą komunizmo idėjai pasmerkti;

pareiškia, kad Kongreso idėjos turi būti išlaikytos gyvos ir jas būtina plačiai paskleisti pasaulyje;

skatina kraštų lietuvių bendruomenes remti tribunolo antrąją sesiją, kuri įvyks 2000 metų rugsėjo 4-6 dienomis Vilniuje.

Dėl Valdovų rūmų atkūrimo

prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę nedelsiant priimti nutarimą atkurti Valdovų rūmus. Tai būtų tinkamiausias būdas autentiškoms rūmų liekanoms išsaugoti ir eksponuoti. Pasirūpinti, kad dar šiemet būtų tęsiami tyrimai, projektavimas ir rūmų liekanų konservavimas.

Dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų

ragina visus užsienyje gyvenančius Lietuvos Respublikos piliečius, turinčius Lietuvos Respublikos pasus, aktyviai dalyvauti balsuojant Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose šių metų spalio mėnesį.

Dėl švietimo reikalų

skatina visų kraštų mokyklose dėstyti lietuvių Bendruomenės istori-

ją, mokinius supažindinti su Bendruomenės gyvenimu ir veikla.

Dėl Vasario 16-osios gimnazijos

prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę šiai mokyklai ir jos bendrabučiai suteikti reikalingą finansinę paramą.

Dėl kultūros reikalų

prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę numatyti valstybės biudžete reikiamas lėšas pasaulio lietuvių lituanistikos archyvų tvarkymo darbams;

prašo Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybą kreiptis į Lietuvos Respublikos institucijas, kad profesoriui, visuomenės veikėjui, ELTOS įkūrėjui Juozui Eretui atminti būtų išleistas Lietuvos pašto ženklas.

Dėl jaunimo reikalų

ragina kraštų lietuvių bendruomenes moraliai ir finansiškai paremti X Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos kongresą, kuris vyks Australijoje 2000 metais, atkreipti dėmesį į Rytų kraštų ir Pietų Amerikos jaunimo finansinę padėtį, kad Kongrese dalyvautų bent po vieną kiekvieno krašto jaunimo sąjungos atstovą;

ragina Vakarų kraštų didžiąsias lietuvių bendruomenes finansiškai paremti Rytų kraštų lietuvių bendruomenių atstovus.

Naujieji PLB vykdomieji ir kontrolės organai

Į naująją PLB Valdybą trejų metų kadencijai (2000 - 2003 m.) išrinkti: Vytautas Kamantas, Regina Kučienė, Milda Lenkauskienė, Algis Rugienius, Laima Žliobienė (visi JAV), prof. dr. Bronius Makauskas (Lenkija), kun. Edis Putrimas (Kanada), Marytė Šmitienė (Vokietija), Gabrielius Žemkalnis (Australija), į Valdybą taip pat įeina ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Rimas Baliulis (Vokietija).

Naujoji Valdyba pirmininku išrinko Vytautą Kamantą bei PLB atstovu Lietuvoje Gabrielių Žemkalnį.

Į PLB Garbės teismą iš 12 kandidatų išrinkti: Saulius Varnas (Australija), Juozas Polikaitis (JAV), Viktoras Baltutis (Australija), Eugenijus Čuplinskas (Kanada), Arminas Lipšys (Vokietija).

Į PLB Kontrolės komisiją iš 10 kandidatų išrinkti: Horstas Žibas (JAV), Algimantas Gečys (JAV), Stasys Dalius (Kanada), Rūta Žilinskienė (Kanada).

VLB valdybos pirmininko Antano Šiugždinio pranešimas

Gerbiamoji Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba, gerbiamieji 10-jo Seimo atstovai, mielieji svečiai!

Išsamesnį pranešimą apie Vokietijos lietuvių veiklą galėjote ar galėsite paskaityti "Pasaulio lietuvyje", todėl dabar norėčiau paryškinti tik keletą dalykų.

Daug kas iš jūsų gal pavydėdavote, kad mes, Vokietijos lietuvių bendruomenė, gaudavome paramą iš Vokietijos valdžios, nors ji buvo ir nedidelė. Nuo 2001 m. šios paramos nebebusime. Tai apsunkins ir mūsų darbą. Nors ir kaip sunku bus, tačiau bandysime nepasiduoti, stengsimės atlikti viską, ką ir lig šiol atlikdavome: leisime bendruomenės "Informacijas", ruošime centrinius Vasario 16-osios minėjimus, apylinkių pirmininkų suvažiavimus, koncertus ir t.t.

Mūsų visų didžiausias rūpestis yra Vasario 16-osios gimnazijos išlaikymas. Ši mokykla mums labai reikalinga, nes tai yra vienintelė mūsų mokykla. Be to prie gimnazijos įsikūrus Lietuvos kultūros institutas, archyvas, čia įsikūrusi ir Vokietijos LB būstinė. Šioje aplinkoje vyksta visi svarbesni Vokietijos lietuvių renginiai, taigi tai yra mūsų centras. Gimnazijos sklypas su pastatais yra Vokietijos LB nuosa-

vybė. Tačiau pastatams statyti gauta Vokietijos valdžios paskolų. Iš viso per 7 mln. Vokietijos markių. Šios paskolos yra skirtos gimnazijai ir jų nereikės gražinti tol, kol gimnazija čia veiks. Uždarius gimnaziją, paskolas reikės gražinti. Gimnazija iš tikrųjų išsilaisvys beveik vien iš vokiečių pinigų. Bendrabučiui išsilaisvinti lėšų neužteks. Mes, Vokietijos lietuviai, renkaime aukas, kad galėtume savo vaikus paremti, bet atvyksta daug lietuvių vaikų iš kitų kraštų, o visus išlaikyti mes nepajėgsime. Todėl prašome viso pasaulio lietuvius remti bendrabutį, nes kitaip lietuviai vaikai tos gimnazijos negalėtų lankyti.

Norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį ir į tai, kad Vokietijos lietuvių skaičius sparčiai išaugo ir dar vis auga. Džiaugiamės, kad naujieji emigrantai jau pradėjo jungtis į bendruomenę. Frankfurto, Hageno, Köln-Bonnos, Berlyno ir Leipzigo apylinkes įkūrė arba atgaivino naujieji ateiviai, su kuriais randame bendrą kalbą. Dabar Vokietijoje oficialiai gyvena maždaug 25.000 lietuvių. Būtų gerai, kad į tai būtų atsižvelgta, nustatant atstovų skaičių kitam PLB Seimui.

Vokietija Lietuvai yra svarbus kaimynas. Todėl mes bandome visai

pagerinti Lietuvos įvaizdį šiame krašte. Stengiamės visur prisistatyti, kur dalinama labdara užsieniui ir bandome ją nukreipti į Lietuvą. Šioje darbo srityje turime didelį pasisekimą, nors to nematyti, nes gėrybės siunčiamos ne mūsų vardu. Ne viena ligoninė, vaikų arba senelių namai yra gavę gero, kartais labai brangaus inventorius. Ši parama siekia milijonus markių. Stengsimės šį darbą tęsti ir toliau, kaip ir lig šiol. Taip pat stengsimės suvesti miestus, mokyklas ir įmones, kad užmegstų partnerystės ryšius.

Kas dėl kultūrinių renginių ir švietimo, tai mes didelės pagalbos susilaukėme iš Išeivijos departamento. Todėl mes buvome išsigandę, kad šį departamentą ko gero gali taupymo dėlei panaikinti arba sumažinti. Jis mums užsienyje labai reikalingas, nes iš jo visuomet galima susilaukti konkrečios paramos, ne tik pinigais, bet tarpininkavimu, patarimais ir t.t. Tai patyrėme ruošdami Chartos minėjimą.

Dėkojame visiems šio departamento darbuotojams bei jo generaliniam direktorium dr. R.Motuzui. Taip pat dėkoju ir PLB valdybai už malonų bendradaravimą, ypač rengiant Chartos minėjimą.

MOKYKLA-TAUTINĖS KULTŪROS ŽIDINYS

Vasario 16-osios gimnazijos direktoriaus Andriaus Šmito pranešimo santrauka

Kiekviena mokykla, kuri nėra pajungta kokiam nors priešingai ideologijai, yra tautinės kultūros židinys. Vasario 16-osios gimnazija šalia daugelio labai puikiai veikiančių lituanistinių šeštadieninių mokyklų šį uždavinį virš 40 metų stengėsi atlikti Vakaruose, kaip vienintelė pilna lietuvių gimnazija.

Kuriant gimnaziją, mums buvo svarbu Hüttenfelde, Vokietijoje, sukurti lietuvišką salelę, kurioje vyrautų lietuvių kalba ir vaikai iš viso pasaulio bendrautų ta kalba. Didžiausi mūsų rūpesčiai buvo, kaip vaikus greitai išmokyti lietuvių kalbos, kaip pritaikyti vadovėlius mūsų mokiniams ir kaip sudominti juos lietuviškomis temomis.

Ilgą laiką mokytojai dirbo iš viso be vadovėlio, patys kurdami tekstus ir pratimus. Kun. J.Dėdinas pirmasis su-

kūrė savo vadovėlį su sistemiška surašyta gramatika, sintakse ir pratimais. Jo būdas dėstyti buvo labai efektyvus, ypatingai vyresniesiems mokiniams, bet gal kiek per sunkus. (...) Šitas lenteles ir jo paruoštus pratimus mūsų mokytojai naudoja dar ir dabar kaip pagalbinę medžiagą.

Vėliau, kai Amerikoje ir Kanadoje atsirado pirmieji lietuvių kalbos vadovėliai, buvo pradėta dėstyti iš jų. (...) Bet (...) šiuose vadovėliuose buvo mažai nagrinėjama temų, kurios domintų jaunimą. (...)

Taigi stigo aktualesnių tekstų. Bet (...) mūsų mokytojai, vadovaujami Ronaldo Tesnau, pasiėmė specialistų paruoštą modernų vokiečių kalbos vadovėlį svetimtaučiams ir išvertė jį į lietuvių kalbą. Prie tekstų pritaikė reikalingą gramatiką, sintaksę ir įvairiau-

sius pratimus. (...) Šiuo būdu vidutinių gabumų mokinys galėdavo jau po vienerių metų susikalbėti lietuviškai. (...)

Iš tikrųjų nebuvo lengva užsienyje, svetimoje aplinkoje, be jokio ryšio su kraštu, vaikus mokyti lietuvių kalbos. Jie klausdavo: „Kokia nauda mums iš tos kalbos?“ Dar labiau apsunkindavo tą darbą tai, kad Vakaruose Lietuvos tuo metu beveik niekas nežinojo. Į kraštus už geležinės uždangos buvo žiūrima, kaip į menkesnės civilizacijos pasaulį, o mūsų jaunimas nenorėjo prisiskirti save prie tų menkiau civilizuočių. Reikėjo įtikinti, kad Lietuva yra kažkas ypatingesnio, kad verta mokytis lietuviškai ir kad galima didžiuliotis būti lietuviu.

(Nukelta į 6 psl.)

MOKYKLA-TAUTINĖS KULTŪROS ŽIDINYS

Vasario 16-osios gimnazijos direktoriaus Andriaus Šmito pranešimo santrauka

(Atkelta iš 5 psl.)

Visam darbui reikėjo rasti prasmę. Kita vertus, tuo pat metu tai nebuvo ir labai sunku. Buvo aišku, kad Lietuva okupuota ir skriaudžiama, pasaulis iš viso baigia ją pamiršti ir mūsų uždavinys yra išlikti, skelbti pasauliui mūsų tautos nelaimę ir reikalauti nepriklausomybės atstatymo. Tai mokiniai suprato ir tai buvo jiems akstinas mokytis lietuviškai. Šitas tikslas iš tikrųjų palaikė visą bendruomenės veiklą.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, situacija pasikeitė. Kol dar nebuvo sukurta Lietuvos užsienio atstovybių ir konsulatų tinklas, dar matėsi daug uždavinių, o dabar ir bendruomenė pasimetė, pasijuto nereikalinga. Prasidėjo abejonės dėl tokių institucijų, kaip Vasario 16-osios gimnazija. Ir pati gimnazija jau būtų beveik susitaikiusi su tuo, jeigu nebūtų atsiradęs keistas fenomenas: kuo abejonės dėl jos reikalingumo didėjo, tuo ne mažėjo, bet didėjo ir jos mokinių skaičius. O tai gali reikšti tik tai, kad mokykla dabar yra dar reikalingesnė nei anksčiau.

Padaugėjo mokinių skaičius iš pačios Vokietijos. Į gimnaziją vaikus pradėjo leisti naujieji ateiviai. Gerai nemokėdami vokiečių kalbos, daug jų nepatenka į vokiečių gimnazijas. Jiems beliktų mokytis prastesnėse mokyklose ir po to imtis prasto darbo, jeigu nebūtų mūsų gimnazijos.

Naujųjų ateivių vaikai labai gerai kalba lietuviškai ir jų dėka gimnazijoje atsirado visai natūrali lietuviška aplinka, kurioje nemokantiems lietuvių kalbos dabar yra daug lengviau jos mokytis.

Bet atsirado nauja bėda: naujieji emigrantai nemoka vokiškai. Juos reikia paruošti gyvenimui Vokietijoje, vokiškiems brandos atestato egzaminams. Bendruomenė savo naujiems nariams privalo padėti. Ir čia yra naujas ir svarbus jos ir gimnazijos uždavinys. Todėl mes savo darbą pertvarkėm: susitiprinom vokiečių kalbos dėstymą, įvedėm daugiau vokiečių kalbos kursų pradedantiesiems.

Ši nauja programa suviliojo ir daug tėvų iš Lietuvos siųsti savo vaikus pas mus. Jie nori, kad vaikai daugiau pažintų Vakarų Europą ir grįžtų mokė-

dami daugiau kalbų. Iš tikrųjų tai labai sveikintinas ir remtinas dalykas. Juk negalima skųstis, kad Lietuvoje žmonės atsilikę, nežino, kaip reikia tvarkytis vakarietiški, ir kartu peikti tuos, kurie siunčia savo vaikus į Vakarus mokytis. (...)

Taigi, jeigu mes anksčiau bandėme Hütenfelde sukurti tokią dirbtiną lietuvišką salą, tai dabar stengiamės užmegsti daugiau ryšių su vokiečiais. (...)

Tą mūsų sprendimą, žinoma palengvino (arba net privertė jį padaryti) Vokietijos federalinės valdžios pranešimas, kad ji gimnazijos neberems. Lietuviai anksčiau buvo remiami iš pabėgėliams skirtų fondų, o dabar lietuviai - nebe pabėgėliai. Iš pradžių galvojome, kad reikės gimnaziją uždaryti ir laikyti tik bendrabutį, pamokoms vaikus išleidžiant į vokišką gimnaziją. Bet paskaičiavome, kad mes tuo nieko nelaimime. Litanistinę programą vistiek turėtume patys finansuoti ir dar turėtume sunkumų ją suderinti su vokiečių gimnazijos darbu. Paskaičiavome, kad mūsų gimnazija beveik išsilaikytų iš vokiečių valdžios ir bažnyčių paramos, jeigu užsiregistruotų kaip reguliari privati mokykla, gautų valstybinį pripažinimą ir turėtų didesnį mokinių skaičių. Taigi pagalvojom - ko mums tada siųsti savo vaikus į vokišką mokyklą, kvieskime vokiečius į savo gimnaziją! (...)

Taip mes užsiregistravome kaip lietuvių-vokiečių dvikalbė gimnazija. (...) Lietuviškumas dėl to nenukentės. Visi dalykai, kurie lig šiol buvo dėstomi lietuviškai (...) ir ateityje lietuviams bus dėstomi lietuviškai. Vokiečiams bus paraleliniai vokiški kursai, kuriuos ir anksčiau jau turėjome dar lietuviškai neišmokusiems. O visa tai, ką mūsų mokiniai jau ir lig šiol mokėsi vokiškai, ateityje jie mokysis kartu su vokiečiais.

Vokiečiams lietuvių kalba neprivaloma. Jie gali vietoje jos mokytis prancūziškai. Bet per bendrus užsiėmimus ir per įvairias progas jie daug sužinos apie Lietuvą, turės progos per ekskursijas susipažinti su kraštu. Per juos bus galima tikėtis Vokietijoje susilaukti daug gerų draugų ir rėmėjų.

Panašias mokyklas Vokietijoje turi

prancūzai, italai ir olandai, vengrai ir net lenkai. Vokietijoje tai labai populiariu, kad dviejų tautų vaikai mokytųsi kartu ir ruoštųsi bendram gyvenimui Jungtinėje Europoje. Todėl vokiečiai mūsų kvietimą mielai priėmė ir iš karto šioms metams užsiregistravo 32 apylinkės vokiečiai. Jie bendrabutyje negyvens. Lietuvių mokinių bus 90, tai yra tiek, kiek į bendrabutį telpa.

Tokiu būdu gimnazija išliks ir bus tikrai naudinga ne tik Vokietijos lietuviams, bet ir Lietuvai. Pas mus pasimokę mokiniai išmoka gerai vokiškai, angliškai, o kas nori ir prancūziškai. (...)

Kai Lietuvai pasisėks įstoti į Europos Sąjungą, tai Strasbūre ir Briuselyje bus reikalingi ir lietuviai tarnautojai, kurie mokėtų ne tik angliškai, bet ir gerai prancūziškai, o ir vokiečių kalba nepakenks. Mes paruošime tokių jaunuolių. Bet dėl kitų kalbų, neapleisime ir lietuvių kalbos. Lietuvių kalba ir literatūra dabar dėstoma daugmaž pagal Lietuvos programą.

Pas mus mokiniai taip pat mokosi ir bendruomenės istorijos ir žino, kad mūsų gimnazija yra bendruomenės vaikas. Bendruomenė ją įkūrė ir lig šiol ja rūpinasi.

Buvę mokiniai įsijungia į lietuvišką veiklą. Pavyzdžiui, prieš gal kokią dešimt metų Pietų Amerikos lietuvių jaunimas laišku dėkojo, kad galėjo lankyti gimnaziją, nes tik todėl jie visi suvažiavę galėjo kalbėtis ir diskutuoti lietuviškai. Ne vienas mūsų auklėtinių yra mokytojaves lituanistinėse mokyklose Vokietijoje, Pietų Amerikoje, Amerikoje ir Kanadoje. Pavyzdžiui, Toronte lituanistinei mokyklai ilgus metus vadovavo Vytautas Bireta - buvęs mūsų mokinys. Kitas buvęs mokinys Manfredas Šiušelis bandė Vokietijoje praveisti neakivaizdinius lietuvių kalbos kursus (...).

Vokietijoje visos svarbiausios pozicijos bendruomenėje yra perimtos mūsų buvusių gimnazistų. VLB valdybos, tarybos ir gimnazijos kuratorijos narių dauguma yra buvę mokiniai. Taip pat ir Lietuvių kultūros institutas yra jų tvarkomas. Gimnazijos kuratorijos valdyboje - vien tik buvę gimnazijos

(Nukelta į 7 psl.)

Mokykla – tautinės kultūros židiny

(Atkelta iš 6 psl.)

auklėtiniai. Todėl Vokietijos lietuviai labiausiai jaučia, ką ši gimnazija reiškia. Mes, išlaikydami šią gimnaziją, atliekame gerą darbą Lietuvos ateičiai.

Bendraudami su kitom vokiečių gimnazijom ir įvairiom vokiškom institucijom keliame Lietuvos įvaizdį. Pas mus dažnai lankosi vokiečių gimnazijų klasės, įvairių organizacijų atstovai, norėdami šį tą sužinoti apie Lietuvą. Ir mes daug kur kviečiami. Pavyzdžiui, Vatikano paviljonas Expo 2000 Hanoveryje pasikvietė mūsų ansambli, kad atkreiptų dėmesį į tai, kad Vokietijoje gyvena įvairių kultūrų žmonės, kurios sugeba išlaikyti savo mokyklas ir ansamblius. Du kartus teko ansambliui dalyvauti diplomatų renginiuose Bonnoje ir Berlyne.

Be to bendruomenė bei Kultūros institutas naudojami tom patalpom, kurios pastatytos lietuvių aukomis ir vokiečių valdžios paskolom, skirtom tik gimnazijos reikalams. Nekilnojamojo turto savininkė yra Vokietijos LB. Todėl, norėdami šį lietuvišką centrą Vokietijoje išlaikyti, turime išlaikyti gimnaziją. Bet mes vieni jos nepajėgėm ir nepajėgsime išlaikyti, ypač bendrabučio. Jo išlaikymas yra brangus ir valdžia tam jokių pinigų neskiria. O jeigu mes pareikalautume iš tėvų pilnos kainos, kaip kiti bendrabučiai daro, tai lietuvių jame vargiai ar liktų. Turėtume visas vietas atiduoti vokiečių turtuolių vaikams, kurių be abejo atsirastų, bet tai ne mūsų tikslas. Todėl esame priversti ir ateityje rinkti aukas. Prašome viso pasaulio lietuvių pagalbos, žinoma, iš tų kraštų, kurie pajėgūs remti.

Šia proga norėčiau padėkoti visiems, kurie per visus tuos metus nenuilstamai rinko gimnazijai aukas. Tai labai sunkus darbas. Dalis šių rėmėjų būrelių vadovų – Birutė Jasaitienė, ponai Vaičiai iš Amerikos ir Stasys Dalius iš Kanados – yra čia tarp mūsų. Ir aš jiems ypatingai dėkoju. Jūsų ir visų rėmėjų būrelių, ypač vadovų dėka ši gimnazija išsilaikė.

Dėkoju taip pat PLB, Lietuvių Fondui ir Išeivijos departamentui.

Europos studijų savaitės norima vesti Lietuvos keliu

Į darbą, broliai, vyrs į vyrą
Sarvuoti mokslu atkakliu!
Paimsme arklą, knygą, lyrą
Ir eisme Lietuvos keliu!

Maironis

Šią vasarą, liepos 9-15 dienomis, Vokietijos lietuvių bendruomenės centre Hüttenfelde įvyko 47-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė. Taigi, renginys, atrodytų iš palengvo artėja link jubiliejaus. Jei ne - visgi reikia sąžiningai pripažinti - juntama savotiška krizė. Norinčių joje skaityti savo pranešimus mokslininkų dar netrūksta, jų būrelis vis pildosi naujais jaunais veidais, o ir temų įvairovė galėtų patenkinti bet kokius poreikius. Deja, klausytojų interesas, pastaraisiais metais laikosi vos ne stabiliai žemas. Vėlgi, per atskiras paskaitas išvystame ir naujų bei jaunų veidų, tačiau bendrai paėmus jis nekelia organizatoriams optimizmo, kuriems belieka džiaugtis tuo, kad klausytojų skaičius vis dar tebėra šiek tiek didesnis, nei paskaitininkų.

Lietuviškųjų studijų savaitės Europoje yra vienas iš ilgiausiai savo gyvavimo tradicijas išlaikiusių išeivių kultūros renginių. Jų užuomazga buvo Lietuvių fronto bičiulių konferencija Tübingene 1953 m., kurioje prof. Antanas Maceina skaitė paskaitą "Rezistencija prieš tremties dvasią".

Nuo minties iki idėjos ilgai netruko. 1954 metais įvyko pirmoji studijų savaitė. Nuo 7-osios studijų savaitės prie jos rengimo prisidėjo ateitininkai, nuo 9-osios - kitos Vokietijos visuomeninės organizacijos, globojamos Vokietijos LB valdybos. Taip studijų savaitės greitai išaugo į visų lietuvių Vokietijoje renginį.

Nuo 21-osios (1974 m.) - studijų savaitės reguliariai vyko vis kitame Europos krašte: jas rengė specialiai tam sudaromos vietinės organizacinės komisijos.

Nuo 1993 metų studijų savaitės vyksta vėl vien Vokietijoje, Romuvos pilyje, Vokietijos LB valdybos globoje. Studijų savaitėse nuolat dalyvaudavo garsūs išeivijos kultūros veikėjai: Antanas Maceina, Jonas Venonas, Zenonas Ivinskis, Tomas Venclova ir kiti.

Nuo 1989 m. savaitėse dalyvauja ne

vien išeivijos; bet ir Lietuvos mokslininkai bei menininkai. Tais metais studijų savaitė vyko Švedijoje, Gotlande. Joje priimtą Lietuvai nepriklausomybės reikalaujantį memorandumą pasirašė Vytautas Landsbergis, Antanas Terleckas, Justas Paleckis ir kiti gerokai skirtingų politinių pažiūrų žmonės iš Lietuvos. Pastarąjį dešimtmetį studijų savaitės būtų neįsivaizduojamos be prof. Egidijaus Aleksandravičiaus, dr. Alvydo Nikžentaičio bei kitų Lietuvos mokslo atstovų.

Studijų savaitės buvo pradėtos rengti supratęs, kad išeivija įsiprasmina ne asmeniniu materialiniu pabėgėlio įsikūrimu, bet tuo, kiek asmeninis įsikūrimas virsta indėliu į prarastos Tėvynės kultūrą. Išraiška tos vilties, kad tauta kada nors taps laisva, buvo ir išeivių pastangos neprarasti savo lietuviybės, įskiepyti ją vaikams, puoselėti ir prarastą tautinę kultūrą už Tėvynės ribų. Studijų savaitės turėjo paskirti sutelkti išsibarsčiusius po įvairius kraštus lietuvių ineaktualus nors tai vienai savaitei per metus, kad kartu galėtų gvildinti įvairias su Lietuvos istorija, esama padėtimi, tarptautine politika, apskritai su visais žmogaus gyvenimo klausimais susijusias temas. Kartu buvo rengiami lietuvių muzikų koncertai, menininkų darbų parodos.

Žinoma, Lietuvai tapus nepriklausoma ir atsivėrus jos sienoms, studijų savaitė nustojo dalies savo pirminių uždavinių, kuriuos žymiai sėkmingiau galima vykdyti pačioje Lietuvoje. Tačiau kita dalis galėjo ne tik išlikti, bet ir įgauti naują prasmę. Šiose savaitėse jų dalyviai dabar gali ar galėtų, sakykim, pasidalinti savo asmeninių santykių su Lietuva ir jos realijomis patirtimi, pasisemti stiprybės tiems santykiams ir toms realijoms bei dar kartą kritiškai žvilgsniu pervertinti puoselėtas vertybes. Be to išeivija juk turi susikūrusi savitą kultūrą, kurią taip pat verta puoselėti.

Šiometinės studijų savaitės dalyviai ir organizatoriai dar kartą apsvarstė visus renginio „už“ ir „prieš“. Buvo aptartos galimybės rengti studijų savaites rečiau ar gal net sujungti su

(Nukelta į 8 psl.)

Europos studijų savaitės norima vesti Lietuvos keliu

(Atkelta iš 7 psl.)

kokių nors kitų renginių, sakykim LKI suvažiavimu. Tačiau tai ne išeitis. Nustoti rengus savaitės – irgi būtų nedovanotina. Visgi tiems, kurie į jas atvyksta – tiek kažkada stovėjusiems prie renginio ištakų, tiek vadinamosios naujosios emigracijos bangos atstovams, Vokietijoje studijuojančiam jaunimui – tai būtų didelė skriauda. Savaitės turi labai daug savotiško, kitiečiai akademiniams renginiams nebūdingo žavesio, šeimyninės atmosferos.

Apsvarstę visus galimus variantus, diskusijų dalyviai prof. dr. E. Aleksandravičiaus ir T. Sudavičiaus siūlymu nusprendė kreiptis į Vokietijos lietuvių bendruomenės valdybą leisti perkelti studijų savaitės į Lietuvą. Kaip jie sakė, gal ne visam laikui, gal tik keliems metams, bent pabandyti, kaip tai funkcionuotų Lietuvoje. Gal čia pavvyktų joms suteikti ir naują – Lietuvos žengimo Europos keliu ir pasirėngimo ES narystei prasmę. Galutinis žodis šiuo klausimu, suprantama, priklauso VLB valdybai.

Tačiau tokia viso renginio metu vykusių neoficialių diskusijų išvada buvo pasiekta visiškai prieš jo pabaigą. Iki tol studijų savaitės dalyviai klausė eilės įdomių paskaitų, išskylavo po Hüttenfelder apylinkes ir Heidelbergą, vakarais būrėsi Romuvos pilies mažojoje salėje kartu padainuoti lietuviškų dainų ir pažaisti liaudies žaidimų, klausėsi nuostabaus kvarteto „Collegium“ iš Kauno koncerto.

Šiais metais studijų savaitės dalyviai iš klausė vienuolikos pranešimų.

Pirmoji pranešimą skaitė jauna doktorantė *Jūra Aviziėnė* (Seattle-Vilnius) tema „Jonas Basanavičius: gydytojas ir ligonis“. Jame pranešėja išskėlė šio lietuvių tautos patriarcho autobiografijos enigmatiškumą, jo patriotinės veiklos, pasiaukojimo, didelių pasiekimų profesiniame darbe ir įvairiausių ligų – tap pat isterijos – simptomų, kuriuos jis detalčiai aprašo savo autobiografijoje, nederėjimą tarpusavyje ir viename asmenyje.

Prof. dr. Violetos Kelertienės (Chikago) tema buvo „Postkolonializmas 8 psl. – Informacijos – 2000 spalio

lietuvių literatūroje“. Nei literatūrologai, nei patys rašytojai Lietuvoje nenori pripažinti to fakto, kad ten dabar kuriama tipiška postkolonialistinė literatūra. Lietuviams tai skamba negarbingai, tačiau pažvelgus iš šalies, ji būtent tokia ir yra.

Dr. Kristina Brazaitienė (Melbourne) skaitė pranešimą „Propheta in patria. Pranašiška J. Bobrovskio vizija lietuvių ir vokiečių santykiuose.“

Dr. Alvydas Nikžentaitis išdėstė įdomių minčių apie istorinius mitus Lietuvoje ir Vidurio Europoje bei priežastis ir pagrindus jiems funkcionuoti.

M.A. Christina Nikolajev (Tübingen) kritiškai pažvelgė į Juozo Tumo-Vaižganto, aistringą kovotoją už lietuvių asmenį, nagrinėjo lietuviųbe persunkto auklėjimo vaikystėje įtaką jo formavimuisi, bei charakterio bruožų įtaką kūrybai ir visuomeninei veiklai.

Dr. Artūras Tereškinas (Kaunas) savo paskaitą pavadino „Kaip nešioti savo kūną: vyriškumo normos šiuolaikinės Lietuvos masinėje kultūroje“. Joje, pavyzdžiais peržvelgdamas spaudą, televiziją, reklamą, kasdienį asmenų gyvenimą Lietuvoje, pranešėjas akivaizdžiai parodė, kaip masinės komunikacijos priemonės kuria ir perkuria vyriškumą kaip kultūrinę kategoriją, jį perkreipdamos ir suvulgarindamos.

Dr. Saulius Pivoro (Kaunas) tema buvo „Vietos savivalda Lietuvoje: tradicijos, dabarties problemos ir perspektyvos“. Savo paskaitoje jis plačiai apžvelgė savivaldos Lietuvoje istorines šaknis bei praktinį kitimą, bei pabrėžė, kad vietos savivaldos institucijos dabartinėje Lietuvoje turi per mažai galių ir atsakomybės, palyginti su analogiškais institucijomis Vakarų Europos šalyse.

Dipl. bibl. Artūras Hermanas (Heidelbergas) pristatė nuo 1976 iki 1992 metų Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos, lietuvių sekcijos veiklos rėmuose veikusį lietuvių literatūros būrelį. Jo veikla, deja, nutrūko, nusiūgus domėjimuisi literatūra po to, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę.

Prof. dr. Egidijus Aleksandravičius (Kaunas) skaitė paskaitą „Tarp ištikimybės tautai ir asmens identiteto: lietuvių egzilio galvojimai apie egzilį“, bei *Tomas Sudavičius ir Remigijus*

Merkevičius nagrinėjo teisinius ir socialinius grįžimo į Lietuvą aspektus. Su šiais pranešimais norėtume Jus kitame „Informacijų“ numeryje supažindinti išsamiau.

Ižm

Lietuvių dienos Bonoje

Spalio 18 - 22 d. Bonoje vyks Lietuvos ambasados Vokietijoje Bonos skyriaus organizuotos lietuviškos dienos.

Nuo trečiadienio iki sekmadienio, penkias dienas nuo 11 val. iki 22 val. Münsterio aikštėje UAB "Muzikinis angaras" iš Lietuvos atvežtoje ir pastatytoje virš 1000 žmonių talpiančioje palapinėje bus galima lietuviškai pasilinksinti ir pavalgyti. Pasaulio alaus taurės antrosios vietos laimėtojos Klaipėdos alaus daryklos "Švyturys" atstovai čia pasiūlys pasigardžiuoti jų taip aukštai įvertintu alumi, o vikrios šeiminkės - skaniausiais lietuviškais patiekalais.

Jei Jūsų lino drobių skrynja jau ištuštėjo - atvažiuokite į Boną. Lietuviškų dienų metu čia galėsite ne tik lino staltiesių ar lovatiesių vėl prisipirkti, bet dar ir lietuvišką šakotą namiškiams lauktuvių parvežti ar naujų įrašų lietuviškos muzikos kolekcijai.

Visus linksmins folkloro kapela "Vakarai" bei viena populiariausių Lietuvoje popgrupė "Studija" bei jos dainininkai Irena Starošaitė, Stepas Januška ir Žilvinas Žvagulis. Bus gausu linksmybių atrakcionų su įvairiausiais lietuviškais prizais, netruks ir turistinės ir kitokios informacijos apie Lietuvą bei jos siekius Europos Sąjungoje.

Į oficialų lietuviškų dienų Bonoje atidarymą, kuris įvyks Bethoveno namuose spalio 19 dieną, atvyks Europos Sąjungos komisaras Günteris Verheugenas. Iš Lietuvos jame dalyvaus valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras Jonas Rudalevičius, žemės ūkio ministras Edvardas Makelis, kultūros viceministras Juozas Širvinskas, Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas, Klaipėdos miesto meras Eugenijus Gentvilas.

Atidaryme gros Lietuvos nacionalinės premijos laureatas M.K.Čiurlonio kvartetas bei jaunas bet jau spėjęs užkariauti Vakarų Europos publiką pianistas Gytis Ciniuskas.

Svečiai iš Lietuvos ambasados

Rugsėjo 8-10 dienomis Lietuvos ambasados Berlyne darbuotojai viešėjo Vasario 16-osios gimnazijoje bei susitiko su Vokietijos lietuvių bendruomenės aktyvu.

Neformalių pokalbių prie taurės vyno ir bokalo alaus šeštadienį vakare ir bendrų pusryčių sekmadienį metu Lietuvos ambasados darbuotojai ir bendruomenės tarybos bei valdybos nariai artimiau susipažino vieni su kitais bei užmezgė asmeninių ir dalykinių kontaktų. Ambasados darbuotojai kreipėsi į VLB pagalbos, rengiantis Lietuvos Seimo rinkimams, mūsų aktyvas pageidavo ankstesnės ir daugiau informacijos apie įvairius Lietuvos renginius Vokietijoje.

Marytės Šmitienės nuotraukoje: Lietuvos ambasados Berlyne darbuotojai ir VLB aktyvas sustojo bendrai atminimo nuotraukai. J.E. Lietuvos ambasadorius Vaidievis Gerlavicius stovi pirmos eilės viduryje.

Su dideliu susidomėjimu Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Vaidievis Gerlavicius su dukra ir kiti susitikimo dalyviai iš klausė Vasario 16-osios gimnazijos direktoriaus Andriaus Šmito pasakojimo apie Renhofo pilį, bei lietuvių gimnazijos ir bendruomenės įsi-

kūrimą joje, apžiūrėjo gimnazijos bei Lietuvių kultūros instituto biblioteką bei archyvus. Svečiai kartu su gimnazistais ir VL bendruomenės aktyvu dalyvavo sekmadieniniame Lietuvos vėliavos-pakėlimo rituale pilies kieme.

Mūsų inf.

Liepos 21-23 dienomis Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto salėje vyko ateitininkų XIII kongresas. Jame dalyvavo apie 500 Lietuvos ir išėivijos ateitininkų.

Vokietijos ateitininkus atstovavo Vasario 16-osios gimnazijos abiturientė Bernadeta Goštautaitė ir Marytė Šmitienė. Dalinai kongrese dalyvavo studentas Antanas Karčiauskas iš Kólno ir gimnazistės Lina bei Daina Šmitaitės.

Renginys buvo skirtas organizacijos tikslams ir vertybėms atnaujinti bei prisistatyti visuomenei. Kongreso šūkis – „Liudyti Kristų naujajame amžiuje“.

Ateitininkų federacijos XIII kongresas

Įspūdingos buvo kongreso atidarymo šv. Mišios Kauno arkikatedroje bei sekmadienio Mišios Didžiojoje Priskėlimo bažnyčioje.

Penktadienį vakare vyko ateitininkų kūrybos ir talentų vakaras. Atlikėjai, kurie dainavo, grojo, šoko, vaidino bei deklamavo, buvo nuo 6 iki 70 metų amžiaus.

Paskutinę kongreso dieną buvo išrinktas Ateitininkų federacijos pirmninkas. Juo tapo buvęs vicepirmninkas Vidas Abraitis iš Kauno. Vicepirmninke išrinkta Laima Šalčiuvienė iš JAV. Dvasios vadu sutiko būti vyskupas Jonas Kauneckas. Taip pat išrinkta federacijos taryba; 10 jos narių yra iš Lietuvos ir 5 iš išėivijos (Ona Daugirdienė, Vėjas Liulevičius, Audrius Polikaitis – visi iš JAV, Vincas Kolyčius iš Kanados ir Marytė Šmitienė iš Vokietijos).

Kongreso dalyviai priėmė keletą rezoliucijų, kurios buvo perduotos Lietuvos Respublikos Prezidentui, Seimui ir Vyriausybei.

Ateitininkų federacija yra katalikiška jaunimo ugdymo organizacija, vieni-janti moksleivius, studentus bei moks-lus baigusius organizacijos narius

(sendraugius). Organizacija įkurta 1911 metais. Tarpukario Lietuvoje ji išaugo į stiprią kultūrinę - visuomeninę srovę, palikusią žymų pėdsaką tuometinės Lietuvos gyvenime. Sovietų okupacijos metais į išėiviją pasitraukę ateitininkai tęsė organizacijos veiklą. Lietuvoje Ateitininkų federacija buvo atkurta 1989 metais, o 1997 m. organizacijos centras buvo perkeltas iš Čikagos į Lietuvą. Šiuo metu Lietuvoje organizacijai priklauso arti 3000 narių, išėivijoje - apie 500.

Šia proga noriu pranešti, kad tradicinis, ateitininkų ruošiamas Vasario 16-osios gimnazijos mokinių talentų vakaras įvyks lapkričio 18 d. 19:30 val. bendrabučio salėje. Visi mielai kviečiami.

Marytė Šmitienė

Nuotraukoje: naujasis Vasario 16-osios gimnazijos Vyskupo Motiejaus Valančiaus kuopos moksleivių ateitininkų laikraštelis vėl kupinas pasakojimų apie ateitininkų renginius praėjusiais mokslo metais bei įvairiausių naudingų ir linksmų skaitinių.

Žinios iš apylinkių

Štutgarto apylinkė

Rugsėjo 3 d., kaip įprasta pirmąjį mėnesio sekmadienį, Kolpingo namuose Bad Canstatte susirinko apie 40 Štutgarto lietuvių bendruomenės narių į šv. Mišias, kurias paskutinį kartą prieš sugrįždamas į Tėvynę atnašavo prelatas Antanas Bunga.

Eilę metų prelatas, nors ir gyvendamas tolimame Maierhöfene prie Isnio Allgäu krašte, savo nuolatiniu pasišventimu palaikė katalikiškąsias lietu-

Prelatas Antanas Bunga išvyko gyventi į Lietuvą

vių bendruomenės Štutgarte tradicijas.

Antanas Bunga gimė 1919 m. sausio 5 d. Šiuplyuose. Vokiečių armijai okupavus Lietuvą, jis vienerius metus studijavo Kauno kunigų seminarijoje. Vokiečiams traukiantis, Antanas Bunga taip pat išvyko į Vokietiją, kur gyveno pabėgėlių stovykloje Eichstätt. Po kurio laiko jis tęsė studijas Tübingeno, vėliau Bambergo kunigų seminarijose. Studijų metu, pablogėjęs sveikatai, gydėsi sanatorijoje. Po šių studijų A.Bunga apsistojo kapucinų vienuolyne Dieburge, Hesseno krašte, rūpinosi aplinkinių bendruomenių lietuviais. Vėliau A.Bunga studijavo Romoje, gyveno marijonų vienuolyne. Vėl pablogėjęs sveikatai, grįžo į Vokietiją ir rūpinosi lietuvių, vėliau ir vokiečių katalikų bendruomene Memmingene.

Antanas Bunga į kunigus išventintas 1954 m. Bamberge. 1990 m. jis tapo prelatu ir netrukus buvo išrinktas Vokietijos vyskupų konferencijos delegatu lietuvių sielovadai.

Atsisveikinimo iškilmes pradėjo p. Lothar Klafs, Štutgarto lietuvių bendruomenės pirmininkas. Savo kalboje jis šiltai žodžiais kreipėsi į prelatą, dėkojo už rūpinimąsi bendruomene, visokeriopą globą ir paramą jai, linkėjo jam sveikatos ir stiprybės. Ponių Šiurkuvienės ir Preukschat skaitytas eiles vainikavo prelatui skirta lietuvių liaudies daina "O, atsimenu namelį", kurią sutartinai traukė ir seni, ir jauni iškilmių dalyviai. Bendruomenės vardu p. Klafs įteikė prelatui gėlių ir fotoalbumą su Baden-Württembergo krašto vaizdais. Atsidėkodami už meilę ir šilumą, patys mažiausieji bendruomenės vaikai taip pat apsupo prelatą su gėlėmis rankose.

Atsisveikindamas Antanas Bunga padėkojo už nuoširdžius žodžius ir pakvietė visus apsilankyti jo namuose Vilniuje.

Živilė Šeškaitė

Lothar Klafs nuotraukoje:

prelatas A.Bunga paskutinį kartą aukoja šv. Mišias Kolpingo namuose Bad Canstatte.

Schwetzingeno apylinkė

Metinis susirinkimas

Ketsch sodininkų-daržininkų draugijos svetainėje rugsėjo 10 d. įvyko metinis apylinkės susirinkimas. Jo dalyviai iš klausė apylinkės pirmininko, išdininko bei kontrolės komisijos pranešimų apie veiklą per metus laiko.

Juose buvo pažymėta, kad Schwetzingeno apylinkėje šiuo metu yra susibūrę 47 nariai, iš jų 14 moterų ir 33 vyrai. Jauniausiai apylinkės narei 28 metai, vyriausiajam 86-eri. Bendras apylinkės narių amžiaus vidurkis - virš 60 metų. Nuo praėjusio metinio susirinkimo apylinkė pasipildė viena nare, Genovaitei Bensch persiregistravus iš Romuvos apylinkės į mūsų. Džiaugiamės, kad niekas nemirė ir neturėjo

kokių ypatingų nelaimių.

Veikla apylinkėje vyksta be didelių pasikeitimų. Kas antrą sekmadienį popiet Ketsch katalikų bažnyčioje vyksta lietuviškos pamaldos, po kurių visi susirenka į svetainę porai valandų malonaus pokalbio prie stiklo vyno ar alaus. Kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį 10 val. savo pokalbiui susitinka vyrai.

Sielovados reikalais apylinkei pasitarnauja kun. J.Dėdinas ir kun. A.Kelmelis iš Hüttenfeldo. Už jų rūpestį apylinkėi reiškia nuoširdžią padėką.

Surinkta DM 400,- auka Kazlų Rūdos bažnyčios vargonams remontuoti. Pinigai perduoti per patikimą asmenį ir gautas bažnyčios atsakymas su gilia padėka už paramą.

Baigiant 1999-uosius metus gruodžio mėnesį buvo paruoštas simbolinis kalėdinis stalas. Už tai labai ačiū apy-

linkės išdininkui V.Kurcui ir jo žmonai. Didesnių minėjimų apylinkėje nerengiame, nes mums netoli iki VLB centro Hüttenfelde ir ten vykstančių renginių. Tautos šventę mes paminime per bažnytinį susitikimą.

Nario mokesčius beveik visi apylinkės nariai moka reguliariai.

Pritarę apylinkės aktyvo veiklai per praėjusius metus, susirinkimo dalyviai vienbalsiai paprašė buvusios valdybos ir kontrolės komisijos narių pasilikti savo pareigose ir kitiems metams. Prieštaraujančių nebuvo, tik p. R.Stuknienė prašė atleisti ją nuo kontrolierės pareigų. Valdybos nariai pareigomis pasiskirstė taip: J.Vitkus - pirmininkas, J.Stuknys - sekretorius, V.Kurcas - išdininkas. Kontrolieriais patvirtinti L.Urbanas ir H.Ruinies.

Jonas Vitkus

Apylinkės pirmininkas

Hamburgo apylinkė

Linksmos ir sportiškos Joninės

Hamburgo lietuvių apylinkės valdyba po ilgesnės pertraukos vėl nusprendė suruošti Joninių šventę. Visi apylinkės nariai liepos 1 d. buvo pakviesti į Šteinburgo kaimelį netoli Hamburgo.

Valdybos narys Petras Biermanas ir jo žmona, visuomet mielai prisidedantys prie visų lietuviškų renginių, turi šiame kaimelyje savo namus.

Paskutinėmis birželio dienomis Hambrege ir visoj Vokietijoje labai daug lijo, tad Biermanai sutiko, kad jų gražiame sode būtų pastatyta didelė palapinė. Bet Hamburgo ir apylinkių lietuviai turėjo tą dieną laimės, nes per visą mūsų šventę danguje nepasirodė nei vienas debesėlis.

Į hamburgiečių Jonines susirinko

apie 50 suaugusiųjų ir gražus būrelis jų vaikų.

Po vaišių prie gausaus bufeto, kurį paruošė viena iš Biermanų dukterų su vyru, prasidėjo žaidimai. Jie išjudino visus mažus ir didelius šventės dalyvius.

Per Jonines surengta pirmoji Hamburgo lietuvių estafetė. Dvi komandos lenktyniavo bėgime su kliūtimis, traukė virvę ir lygino savo jėgas kitose rungtyse.

Estafetės rungčių nugalėtojams įteiktos mažos atminimo dovanos. Tačiau didžiausias estafetės prizas

buvo gera visų Joninių šventės dalyvių nuotaika, tad laimėtojais tapo visi, kas tik tądien atvyko į Biermanų sodą.

Taip pat visi pageidaujantys turėjo progos pasivažinėti arkluko traukiamu vežimu. Ypač daug džiaugsmo šitai suteikė mažiesiems šventės dalyviams.

Po pasivažinėjimo prasidėjo šokiai ir dainos. Gerai nusiteikę Joninių šventės dalyviai nė nepajuto, kaip prabėgo laikas. Tik artėjant vidurnakčiui pakilo pirmieji namo, smarkuoliai šventė iki pat paryčių.

Hamburgo apylinkės lietuviai labai dėkingi Biermanų šeimai, kad jie sudarė galimybę jų sodyboje surengti tokią puikią šventę.

Ta proga primenu, kad Hamburgo apylinkės susitikimai vyksta kiekvieno mėnesio paskutinįjį trečiadienį Holzdamm 22. Pageidaujantys tiksliau sužinoti apie mūsų susitikimus, gali kreiptis į mane tel. 040-209 773 54.

Metinis Hamburgo lietuvių apylinkės susirinkimas įvyks šių metų lapkričio 4 dieną. Nuoširdžiai kviečiame visus hamburgiečius ir tuo metu Hambrege besisusirinkiančius apsilankyti.

Dalia Baliulytė
Apylinkės pirmininkė

D. Baliulytės nuotraukose: viršuje - estafetės dalyviai traukia virvę, apačioje - mūsų mažieji šventės metu.

Šiaurės Rheino-Westfalijos lietuvių šventė Düsselдорfe

Mieli bičiuliai!

Kviečiame Jus su šeima, draugais ir pažįstamais į tradicinį Šiaurės-Rheino-Westfalijos krašto apylinkių lietuvių sąskrydį 2000 m. spalio 28 d. Klarenbachhaus Eichenkreuzstr. 26, Düsseldorf – Holthausen.

Programoje:

17 val. Svečių sutikimas, registracija, apšilimas

18 val. Pasisveikinimas

Lietuva po rinkimų - Lietuvos ambasadoriaus Vokietijoje prof. Vaidieviūčio Geralavičiaus pranešimas

19 val. Pasistiprinimas, pasišnekučiavimas

20 vai. KEISTUOLIŲ TEATRAS

po to iki vidurnakčio pasišokimas, pasidainavimas ir šiaip pasibuvimas

Vakaro metu bus galima užkąsti lietuviško maisto ir užgerti "Švyturio" (beveik geriausias pasaulyje) alaus. Galėsite įsigyti ir lietuviškos muzikos CD.

Belieka tik pridurti, kad **registracijos mokestis - DM 20,-. Bendruomenės nariams, susimokėjusiems solidarumo mokestį už 2000 m. ir studentams - DM 10,-, o vaikams iki 18 m. - veltui.**

Automobiliu: A 46 išvažiavimas D-Wersten - B8 Kölner Landstr. - Bonnerstr. (3km), - už bažnyčios sukti į dešinę Adolf-Klarenbachstr., - pirmoji gatvė į kairę Eichenkreuzstr. Traukiniu: iš D-Hbf - U 74 arba U 77 19 min. iki Holthausen stotelės.

Telefonai pasiteiravimui: Daiva 02166-370999, Valdas 02331-43532.

Nauja simbolika tradiciniuose gimnazijos ritualuose

Naujieji mokslo metai gimnazijoje šįmet prasidėjo rugpjūčio 28 dieną. Šiais mokslo metais Vasario 16-osios gimnaziją lankys 127 mokiniai. Iš jų - 35 vokiečių ir 90 lietuvių kilmės mokinių. Tarp lietuvačių 52 iš Vokietijos, iš Lietuvos atvyko mokyti 37 mokiniai, 2 iš Argentinos ir 1 iš Olandijos.

Tradicškai mokslo metų atidarymo iškilmės prasidėjo valstybinių vėliavų aikštėje. Tik šįkart pirmą kartą mokyklos istorijoje šalia Lietuvos vėliavos, giedant himnus, buvo pakeltos ir Vokietijos bei Europos Sąjungos vėliavos.

Romuvos pilies salė, kur įvyko eku-

meninės pamaldos lietuvių ir vokiečių kalbomis, šįkart sunkiai betalpinu visus gimnazijos mokinius, jų tėvus bei mokytojus. Prasmingus žodžius susirinkusiems tarė gimnazijos kapelionas kun. Alfonsas Kelmelis ir evangelikų kapelionas kun. Reinald Fuhr. Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, sveikindamas atvykusius mokyti, papasakojo apie gimnaziją, pagrindinius jos tikslus, pasidžiaugė pastaruoju metu ryškiai didėjančiu mokinių skaičiumi. Po mokytojų prisistatymo abiturientai pasveikino jauniausius gimnazistus bei jų auklėtoją Angelę Vilčinskienę. Po to mokiniai buvo pa-

kviesti į klases susitikti su savo auklėtojais. Tuo tarpu jų tėvai, artimieji ir kiti svečiai aplankė gimnazijos klases, bendrabutį, apžiūrėjo pilį.

Na o porą dienų vėliau įvyko mokinių susipažinimo vakaras, kurį organizavo tuo m e t u

gimnazijoje sveičia-
vėsis PLB
valdybos vicepir-
mininkas kunigas
Edis Pu-
trimas iš
Kana-
dos. Ku-
nigas
E. Putri-
mas,
garsus
savo or-
gani-
zaciniais

gabumais, labai greitai sujungė visus į vieną žaidimų ratą, kas padėjo greičiau vienas kitą pažinti ir pradėti artimiau bendrauti. Vakaras baigėsi bendra malda, sukalbėta visiems susikibus už rankų.

Edmundas Jankūnas

M.Šmitienės nuotraukose: viršuje - pakeliamos Europos Sąjungos, Vokietijos ir Lietuvos vėliavos; viduryje - kunigas Edis Putrimas; apačioje - susipažinimo vakaro akimirka.

Naujokų krikštynos

Šeštadienio, rugsėjo 9-osios vakare gimnazijos mokiniai, pakviesti abiturientų, rinkosi parke prie kūdros pasižiūrėti gimnazijos naujokų "krikšto". Ta proga abiturientai nusprendė naujuosius Vasario 16-osios gimnazijos mokinius artimiau "supažindinti" su mokymosi ir gyvenimo sąlygomis ir pademonstruoti jiems eilinę gimnazijos dieną.

Naujokėliams teko atlaikyti nemažai sunkumų. Kibirai vandens iš gimnazijos parko kūdros liejosi ant jų galvų, abiturientų pagaminta "gardi" košė išbandė naujokų skrandžius, be to

išradingais atsakymais į klastingiausius klausimus jie turėjo įrodyti savo tinkamumą mokytis mūsų garbingoje gimnazijoje.

Po ilgų bandymų naujai atvykusieji pagaliau buvo pripažinti tikrais gimnazistais ir paleisti praustis, puoštis bei ruoštis susipažinimo diskotekai, kuri ta neeilinė proga užtruko iki pat vidurnakčio.

Edmundas Jankūnas

M.Šmitienės nuotraukoje: Abiturientai kibirais liejo "krikšto vandenį" iš gimnazijos parko kūdros ant vargšų naujokų galvų.

Ruduo. Viskas gerai.

Ištraukos iš devintokų ir dvyliktokų, lietuvių ir vokiečių, naujokų ir senbuvėjų namų darbų rašinio apie pirmuosius šių mokslo metų įspūdžius

...Rugpjūčio 27-ąją dieną savo dienoraštyje užrašiau: "Rytoj išskrendu... įdomu, kas bus toliau..."

...Labai bijojau...

...Mokslo metai prasidėjo taip kaip visada. Bet šiais metais yra daugiau mokinių, nes dabar ir vokiečiai gali lankyti šią mokyklą...

...Nustebau atėjusi į savo klasę - joje net aštuoniolika mokinių, keturi iš jų vokiečiai. Pamokos vis keitėsi, mokytojai vis nauji ir nauji - jaučiausi lyg pirmą kartą išvydusi mūsų mokyklą...

...Dabar lietuviai mokiniai turės gerą galimybę lavinti vokiečių kalbos žinias, šnekėdami su savo klasiokais vokiečiais, o šie galės praplėsti savo akiratį ir daugiau sužinoti apie Lietuvą ir jos kultūrą...

...Pirmasis renginys, suorganizuotas tryliktokų - "krikštynos" - buvo prarastas dviem kalbomis, o po jo girdėjau mokinius tarpusavyje bendraujant angliškai...

...Mano pirmieji įspūdžiai - tik pozityvūs. Tiesa, sunkoka tarpusavyje bendrauti, nes aš nemoku lietuviškai, o lietuviai mano klasėje nelabai moka vokiečiai. Bet visi, nepaisant keleto išimčių, labai draugiški. Pamokos irgi OK, nors kartais ir nelabai susigaudau, kai mokytojai pradeda ką nors lietuviškai aiškinti...

...Man labai patinka, kad gimnazijoje ugdoma dvasinė kultūra. Prieš valgį ir po jo reikia sukalbėti maldele, padėkoti Dievui už jo dovanas. Kiekvieną sekmadienį pilies koplytėlėje būna šv.

Mišios, į kurias ateina mokytojai, gimnazistai ir apylinkės lietuviai. Mane labai nustebino tai, kad gimnazija turi savo kapelioną...

...Atvykau čia su dideliu noru mokytis ir susirasti naujų draugų. Kol kas sekasi tai daryti. Savo gyvenimą čia panašiai ir įsivaizdavau. Brolis daug pasakodavo apie gimnaziją, todėl žinojau, kad bus visko - liūdėsiu, džiaugsiuos...

...Daugelį metų čia gyvenantys lietuviai visai kitaip žiūri į Tėvynę. Dabar iš Lietuvos atvažiuavę gimnazistai dažnai niekina ją. Jie džiaugiasi išvažiuavę, teigia, kad Lietuvoje blogai gyventi. Bet juk niekas kitas, kaip šita karta, turėtų kažką gero nuveikti Lietuvos naudai...

...Netikėjau, kad aš čia galėsiu net geriau nei Lietuvoje mokytis...

...Dažnai pasiilgstu šeimos ir draugų. Skambina tėvai, rašo laiškus draugai, bet tai ne tas pats, kai vakarais susitinkdavom ir prie arbatos puodelio aptardavom dienos įvykius...

...Kai seniau tėtį ir mamą matydavau kasdien ir norėdavau bent dienele nuo jų pailsėti, tai dabar viskas atvirkščiai...

...Laisvalaikiu nėra kada nuobodžiauti, kadangi organizuojama daug visokiųjų renginių. Aš lankau chorą ir tautinius šokius, bet yra dar daugiau dalykų...

...Muzikos mokytojas pasakė, kad mes (orkestras) grosime vokiečiams Vokietijos Nepriklausomybės dienos proga. Visi labai džiaugėmės...

...Mokykloje, kur aš anksčiau mokiausi, nebuvo jokių renginių, o čia vyksta įdomūs renginiai, kuriuos sugalvojame mes patys...

Nustebau čia išvydusi puikų gamtovaizdį, aukštus kalnus, paskendusius debesyse. Pirmąją dieną, kai čia atvažiuavau, susipažinau su keliomis mergaitėmis. Jos nuvedė mane - naujokę - pažiūrėti to nuostabaus regiono. Mes sėdėjom žolėje ant kalniuko, šnekėjom ir žiūrėjom į kalnus ir vos matomas pilis juose. Mergaitės aprodė man apylinkes, papasakojo įvairių nuotykių. Įdomu buvo klausytis ir galvoti, kad gal kitais metais aš taip pat pasakosiu ir rodysiu įvairias vietas naujai atvykusioms...

... Čia visi tokie draugiški, malonūs, atsitikus bėdai, visuomet padeda...

...Vyresniųjų klasių mokiniai labai paslaugūs, padeda jaunesniesiems paruošti namų darbus, pasiruošti kontroliniams darbams.

...Kai kas kalba apie gimnaziją nepergeriausiai, tačiau kai turi ją palikti, nesusilaiko ašarų akyse...

...Be galo įdomu, kas gimnazijoje dėjos prieš kokį dvidešimt metų...

...Šioje gimnazijoje aš daug išmokau. Gimnazija mane galbūt netgi pakeitė į gerąją pusę. Išmokau svarbiausio: kas bebūtų, aš turiu pasitikėti savimi...

...Ramu, gera ir šilta kambaryje, nors už lango siaučia vėjas ir jau krapnoja liututis... Rugsėjo 26-oji - viskas gerai, turiu draugų, tik pasiilgau namų. Ruduo...

Ristute - Lietuvos labui

Rugsėjo 1 d. 18 val. Riedstadto miesto dalies Erfelden stadione buvo duotas startas 24 valandų bėgimui Lietuvos labui.

Jau 11 metų grupė Riedstadto gyventojų, visokeriopa remiama miesto burmistro G.Kummer, organizuoja tokį bėgimą Tauragės miesto neįgaliųjų žmonių prieglaudos namų labui. Jie surado firmų ir privačių asmenų, sutinkančių prasmingai materialiai paremti savo miestą partnerį Tauragę. Tačiau ši parama turi būti kiek neįprastai uždirbta - bėgimu.

Kiekvienais metais Riedstadto atstovai vyksta į Tauragę, o tauragiškiai lankosi Vokietijoje. Šią vasarą bendra grupė iš abiejų miestų

vyko į Siciliją. Pažymėtina ir tai, kad apie 20 riedstadtiečių viena semestrą mokėsi lietuvių kalbos ir dabar Lietuvoje jau gan gerai orientuojasi.

Taigi, jei vokiečiai negaili laiko ir jėgų šiam kilniam tikslui, tai lietuviškosios Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai tuo labiau jautė pareigą prisidėti prie jo. Deja renginio sąlygos gana griežtos - vienas kitam perduodant estafetę kiaurą parą, t.y. dieną ir naktį bėgti ratus aplink stadioną, tad ryžto dalyvauti jame užteko

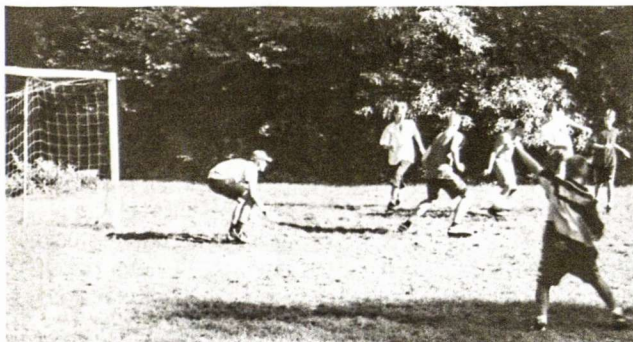
nedaugeliui. Betgi kartu su mokiniais iš Odenvaldo gimnazistai sudarė vieną bendrą komandą ir bėgimas apie stadioną nenutrūko nei minutė.

Iš viso renginyje dalyvavo 11 komandų, jauniausias bėgikas tebuvo šešių, o vyriausias - 66 metų amžiaus. Visos įvairiausių mokyklų ir organizacijų komandos į Tauragės neįgaliųjų prieglaudos namų sąskaitą savo kojomis uždirbo 11.111 DM. Apie 500 DM - toks yra mūsų gimnazistų (kartu su 3 pagalbininkais iš kitų pradinųjų mokyklų) indėlis.

Bėgikams dar tris dienas skaudėjo kojas, vienas kitas truputį šlubavo, bet visi teigia: "Bėgsime vėl!"

Ronaldas Tesnau

Autoriaus nuotraukose: viršuje iš kairės į dešinę pirmoje eilėje - Karolis Stankevičius, Arnas Tilvikas, Arvydas Drynkus, Gerhardas Kotke, Andrius Siurtukovas, Martynas Kotke, Lukas Tesnau, Julija Tesnau; antroje eilėje - mūsų gimnazijos absolventas Rolandas Gasiūnas, Egidijus Marmakas ir Michael Gutzeit suvedus šios akcijos rezultatus ir po iškilmingo nugalėtojų apdovanojimo; apačioje: žingsnis po žingsnio, ratas po rato aplink stadioną - taip vis pilnėjo Tauragės neįgaliųjų prieglaudos namams uždirbtųjų pinigų taupyklė.

Antrąjį rugsėjo savaitgalį dvi dienas vyko gimnazijos futbolo turnyras, kuriame dalyvavo penkios mini-

komandos po šešis žaidėjus kiekvienoje. Prireikė net trylikos rungtynių, kol pagaliau paaiškėjo turnyro

Futbolo turnyras - 2000

nugalėtojai. Jais tapo komanda, kurioje žaidė K. Prūsaitis, J. Tatarūnas, A. Damijonaitis, F. Dömland, V. Modzeliuskas ir komandos kapitonas, gimnazijos absolventas Vaidotas Neve-rauskas.

Į turnyro finalą taip pat pateko komanda, kurioje žaidė T. Liesis, Š. Vėbra, D. Švainickas, Martynas Kotke, M. Gaurilčikas ir komandos

kapitonas Frederikas Mahne. Daugiausia įvarčių turnyre pelnė Vaidotas Neve-rauskas.

Pažymėtinas puikus, daug vilčių teikiantis septintoko Gerhardo Kotkės žaidimas.

Edmundas Jankūnas
M.Šmitienės nuotr.: pa-vojinga akimirka prie vartų.

DEUT. CIA
6/1.000

VALSTYBĖS LAIKRAŠTIS, ĮSTEIGTAS 1917 M.

Gerbiamieji Vokietijos lietuviai, mieli tautiečiai!

Maloniai kviečiame užsiprenumeruoti atsinaujinusi, tautines tradicijas saugojanti valstybės laikraštį "Lietuvos aidas", įsteigtą 1917 metais, tapti jo nuolatiniu skaitytoju.

Dienraštis nešališkai nušviečia Lietuvos gyvenimą, padeda jai išsiugdyti ilgos sovietinės okupacijos paliktus skaudulius, domisi užsienio lietuvių gyvenimu bei rūpesčiais. Pageidautume ir Jūsų straipsnių, žinučių, nuotraukų. Jūsų pateiktą medžiagą spausdintume būsimajame dienraščio skyrelyje "Pasaulio lietuviai".

Atsižvelgdami į Lietuvos spaudos rinką, dienraštį išleidiame ir pirmadieniais.

Noriu atsiprašyti už ankstesnės "Lietuvos aidu" vadovybės klaidas, ypač už tai, kad buvo nutrauktas "Lietuvos aidu" siuntimas užsienio prenumeratoriams ir nepagrįstai padidintos kainos.

Nuo šiol visi, kurie užsiprenumeruos "Lietuvos aidą" metams, dovanų gaus firminius dienraščio marškinėlius paštu.

Dabar "Lietuvos aidu" prenumeratos kaina mėnesiui tik 22,5 USD, trims mėnesiams - 67,5 USD, pusei metų 135 USD, vieneriems metams 270 USD.

Geriausia sumokėti savo šalyje ir atsiųsti banko čekį į redakciją adresu: "Lietuvos aidui", Maironio g. 1, LT-2710 Vilnius. Prenumeratos mokestį siųskite: *For credit to "Lietuvos aidas" Account Nr. 57080889 in the bank "Vilniaus bankas" in Lithuania.* Vilniaus banko adresas: *Gedimino pr. 12, 2600 Vilnius, tel. (370-2) 61 07 23, faks. 62 66 57, teleks. 26 16 01 VILBK LT, swift CBVI LT 2X.* Bankas-korespondentas: *Deutsche Bank AG (BLZ 500 700 10), OUB-TZE Banken Abteilung, Postfach 5223, Alfred-Herrhausen-Allee 16-24, D-65760 Eschborn, Deutschland, Telex: 40751/333; swift: DEUT DE FF, sąskaitos Nr. 9498882.*

Apie pervedimą prašytume būtinai pranešti mums paštu arba faksu (370-2) 22 48 76, tel. (370-2) 31 24 16, nes pervedimai ilgai trunka, todėl dienraštį galėtume išsiųsti iš karto gavę užsakymą faksu.

Dirbdami kartu gerinsime "Lietuvos aidą".

Iš visos širdies linkiu Jums geros sveikatos ir laukiau atsakymo, kad užsiprenumeravote "Lietuvos aidą". Garantuojau Jums reguliarią laikraščio pristatymą. Tikiu, kad prenumeruosite jį ir tuo padėsite gyvuoti mūsų ištikimam Nepriklausomos Lietuvos dienraščiui.

Pagarbiai
Algirdas Pilvelis
"Lietuvos aidu" bendrovės direktorius

Žurnalo "Pasaulio lietuvis" prenumerata

Kiekvienas Vokietijos LB valdybos, tarybos ir apylinkės narys turėtų jausti pareigą prenumeruoti Pasaulio lietuvių bendruomenės leidinį "Pasaulio lietuvis" (redakcijos adresas: Pasaulio lietuvis, 14911 127th St., Lemont, IL 60439, USA), kuris išeina kas mėnesį.

Jeigu kas nenori siųsti prenumeratos mokesčio tiesiogiai į Ameriką, gali užsiprenumeruoti Vokietijoje, perveddamas pinigus į specialiai tuo tikslu atidarytą sąskaitą Nr. 8922411 banke *Volksbank Kreis Bergstraße e.G., BLZ 509 914 00*, adresuojant *Marija Dambriunas-Schmidt - PLB*. Metinė prenumerata paprastu paštu - 70 DM, oro paštu 110 DM. Už prenumeratą 2001 metams prašome užsimokėti iki lapkričio 30 dienos.

PLB vicepirmininkė M.Šmitienė

Dėmesio!

Į VLB reikalų vedėją galite kreiptis ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 11 iki 20 val. asmeniškai VLB patalpose Lorsch Str. 1 Hüttenfelde arba tel. 06256/322, kitomis dienomis - tel. 07945/950714.

A.a. J. ir Z. Glemžų palaikai perkelti į Lietuvą

Š.m. liepos 22 d. a.a. Jono ir Zinaidos Glemžų palaikai buvo iškilmingai perlaidoti gimtojoje žemėje Lietuvoje, Palėvenės kapinėse. (Palėvenėlė yra maždaug 14 km į šiaurę nuo Kupiškio, ir jos nereikia sumaišyti su Palėvene, visai kitu miesteliu.) Jau ankstų rytą į Palėvenėlės bažnyčią ėmė rinktis giminės ir pažįstami. Ten ant katafalko buvo pastatytos palaikų urnos, perjuostos Lietuvos trispalve ir apsuptos gėlių puokštėmis. Prie jų iš nuotraukų žvelgė pažįstami velionių veidai. Vietos kunigas atnašavo šv. Mišias ir pasakė gražų pamokslą. Prie kapo kalbėjo Glemžų muziejaus vedėja mokytoja A. Glemžaitė, Vokietijos LB Tarybos narys A.Lipšys, Lietuvos Šaulių sąjungos atstovas ir kt. Buvo skaitomos B.Brazdžionio eilės ir sugiedotas Lietuvos himnas bei "Lietuva brangi".

Nuoširdi padėka a.a. J.Glemžos jauniausios sesutės sūnui Algimantui Stankūnui, kuris pasirūpino palaikų pergabenimu ir perlaidojimu. Jis rūpinosi, kad perlaidojimas būtų kuo gražesnis ir iškilmingesnis, sukviėtė visus gimines, kuriuos po iškilmių visus pavaišino. Ypač gražiai jis sutvarkė kapavietę. Jonas su žmona dabar ilsisi šalia savo senelių, tėvų, šalia dviejų brolių ir jauniausios sesutės. Jis ilsisi tame kape, kurio žemės žiupsnelį prašė parvežti ir užberti jį laidojant.

Bronė Lipšienė

Postvertriebsstück Deutsche Post AG / D 14659 F
Entgelt bezahlt

INFORMACIJOMS leisti ir VOKIETIJOS LB aukojo

Violeta Kelertienė	150 DM
Remigijus Merkevičius	150 DM
Tomas Sudavičius	150 DM
Stanislaus Gujenas	100 DM
Algirdas Jasaitis	100 DM
Arminas Lipšys	50 DM
Helena Lepa	50 DM
Gražina Babion	50 DM
Waltraud ir Algimantas Daubariai	30 DM
Eva Koch	20 DM
Tadas Sartorius	20 DM
Vanda ir Vitoldas Gruzdziai	20 \$

Nuoširdžiai dėkojame
jiems bei visiems anoniminiams
aukotojams VLB ir Vasario 16-osios
gimnazijos renginių metu

Sveikiname naujus bendruomenės narius!

Liepos-rugsėjo mėn. į VLB veiklą įsijungė

Hamburgo apylinkėje:

Audra Mockevičiūtė
Beata Stankevič
Kazimieras Kaminskas
Laura Conrad
Raimonda Andreikėnaitė
Saulė Stukaite

Romuvos apylinkėje:

Lolita Bauer

2000-ųjų metų renginių

kalendorius

spalio 8 d.

**Lietuvos Respublikos Seimo
rinkimai**

spalio 18-22 d.

**Lietuvių dienos Bonoje.
Dalyvauja aukšti svečiai iš
Europos Sąjungos ir Lietuvos.
Koncertuoja folkloro kapela
"Vakaras", popgrupė
"Studija", M.K.Čiurlionio
kvartetas, pianistas
G.Ciniauskas.**

spalio 28 d.

**Šiaurės Rėino Westfalijos
lietuvių sąskrydis Dūseldorfe.
Lietuvos ambasadoriaus
Vokietijoje prof.
V.Geralavičiaus pranešimas
„Lietuva po rinkimų“.
„Keistuolių teatro“
pasirodymas.**

lapkričio 4 d.

**metinis Hamburgo apylinkės
narių susirinkimas Hamburge.**

lapkričio 4-5 d.d.

**Vokietijos Lietuvių
bendruomenės darbuotojų
suvažiavimas Hüttenfelde.
Lietuvos ambasadoriaus prie
Europos Sąjungos
R.Kalonaičio paskaita.
„Keistuolių teatro“
pasirodymas.**

2000 m. gruodžio 22d. -

2001 m. sausio 11d. **X-asis Pasaulio lietuvių
jaunimo kongresas Sidnėjuje,
Australija**

Vokietijos LB Valdybos INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.
Lorscher Str. 1, D-68623 Lampertheim-Hüttenfeld. Tel.: 06256-322, Fax: 06256-1641, Email: 113240.151@compuserve.com
Bankverbindung: Deutsche Bank 24 Weinheim, BLZ 670 700 24, Kto. Nr. 581 7978
Redaktorė Laima Žilaitytė-Mayer

Aukotojams išrašome auką patvirtinančias pažymas, kurias pristatys mokesčių inspekcijai, taikomos mokesčių nuolaidos.
Gautus rankraščius redakcija taiso ir trumpina savo nuožiūra. Spausdinama medžiaga nebūtinai atstovauja VLB Valdybos nuomonei.
Pasinaudojant INFORMACIJŲ žiniomis, maloniai prašome nurodyti šaltinį ir mums atsiųsti vieną leidinio egzempliorių.